

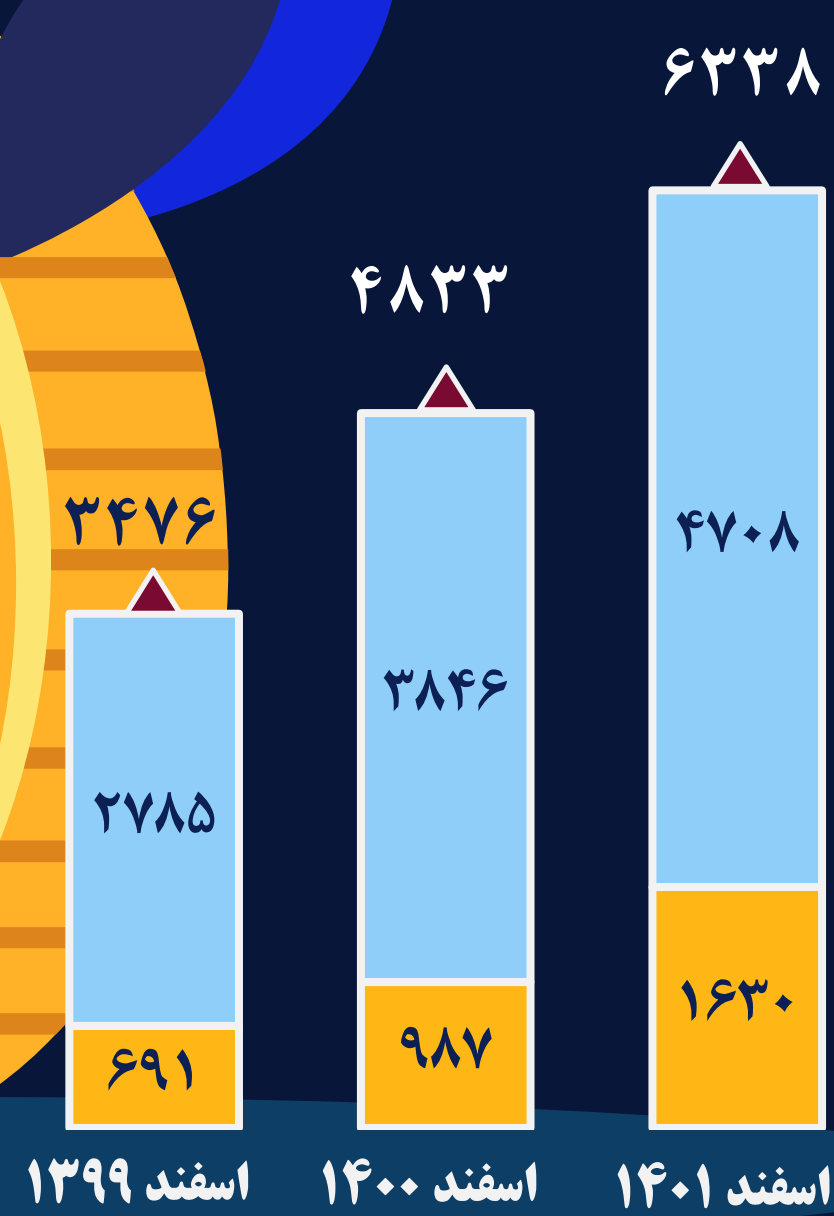

معاونت بررسی های اقتصادی
اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران

وضعیت بازار پول در پایان سال ۱۴۰۱

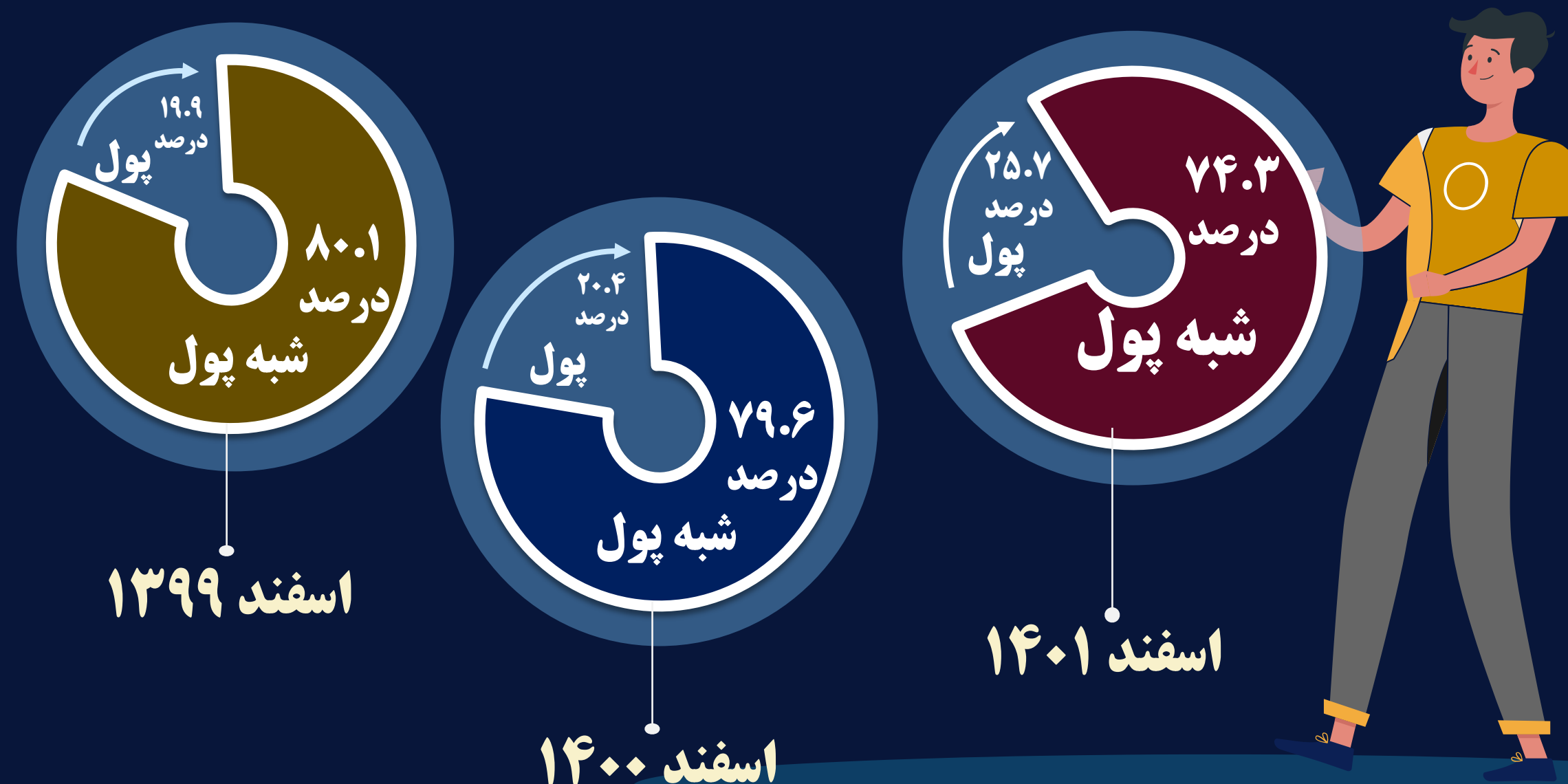
پول
شبه پول
نقدینگی

در پایان سال ۱۴۰۱، رقم نقدینگی کشور با افزایش ۳۱.۱ درصدی نسبت به سال ۱۴۰۰ به ۶۳۳۸ هزارمیلیارد تومان رسید که عامل مسلط در رشد آن از منظر عوامل موثر بر عرضه، افزایش پایه پولی و از منظر عوامل موثر بر تقاضا، رشد توام سپرده‌های بلندمدت با مشارکت ۱۲.۶ واحد درصد و سپرده‌های دیداری با مشارکت ۷.۵ واحد درصد بوده است. نقدینگی از دو بخش پول و شبه پول تشکیل شده است. نسبت پول به شبه پول در پایان سال ۱۴۰۱ نسبت به سال ۱۴۰۰، از حدود ۲۶ درصد به ۳۵ درصد افزایش یافته است. افزایش سهم پول (سپرده دیداری و اسکناس) و کاهش سهم شبه پول (سپرده‌های غیردیداری) از نقدینگی در پایان سال ۱۴۰۱ نسبت به سال ۱۴۰۰، می‌تواند به معنای افزایش سیالیت نقدینگی و تمایل افراد برای در اختیار داشتن منابع آزاد پولی با هدف به کارگیری وجه نقد در سایر بازارها باشد که از جمله آن می‌توان به تورم بالا، افزایش انتظارات تورمی و نرخ واقعی منفی سود سپرده بانکی اشاره کرد.

نقدینگی و اجزای آن - هزار میلیارد تومان

به استناد آمار بانک مرکزی در پایان سال ۱۴۰۱، سهم پول از نقدینگی، ۲۵.۷ درصد بوده است که نسبت به سال ۱۴۰۰ حدود ۵.۳ واحد درصد رشد داشته است. انبساط سهم پول و سیال تر شدن نقدینگی، امکان ایجاد تورم را افزایش داده و می‌تواند عامل تهدیدکننده در تعادل بازارها باشد. به عبارت دیگر نقدشوندگی بالاتر حساب‌های جاری، سرعت تبدیل پول بع سایر دارایی‌ها از جمله ارز و طلا را بالا برده و در نهایت می‌تواند افزایش قیمت در این بازارها را به دنبال داشته باشد.

ترکیب نقدینگی

پایه پولی در پایان سال ۱۴۰۱، با رشد ۴۲.۴ درصدی نسبت به سال ۱۴۰۰ به حدود ۸۶۰ هزارمیلیارد تومان رسید که عامل مسلط در افزایش آن، مطالبات بانک مرکزی از بانک‌ها و خالص دارایی‌های خارجی بانک مرکزی به ترتیب با مشارکت ۴۰.۵ واحد درصد و ۱۸.۹ واحد درصد بوده است. آنچه بیش از همه در رشد پایه پولی اثرگذار بوده، سهم بدهی بانک‌ها به بانک مرکزی بوده است. بر اساس آمارهای پولی و بانک مرکزی پایان سال ۱۴۰۱، بدهی بانک‌ها به بانک مرکزی برابر با ۳۹۱ هزار و ۲۰۰ میلیارد تومان بوده است که نسبت به سال قبل حدود ۱۶۷ درصد رشد داشته و در مقایسه با چند سال گذشته رقم بسیار بالایی است.

پایه پولی - هزار میلیارد تومان

ضریب فزاینده نقدینگی

مطالبات بانک مرکزی از بانک‌ها ۴۰.۵
خالص دارایی‌های خارجی بانک مرکزی ۱۸.۹
خالص سایر اقلام بانک مرکزی ۱.۳
خالص مطالبات بانک مرکزی از بخش دولتی -۱۸.۳

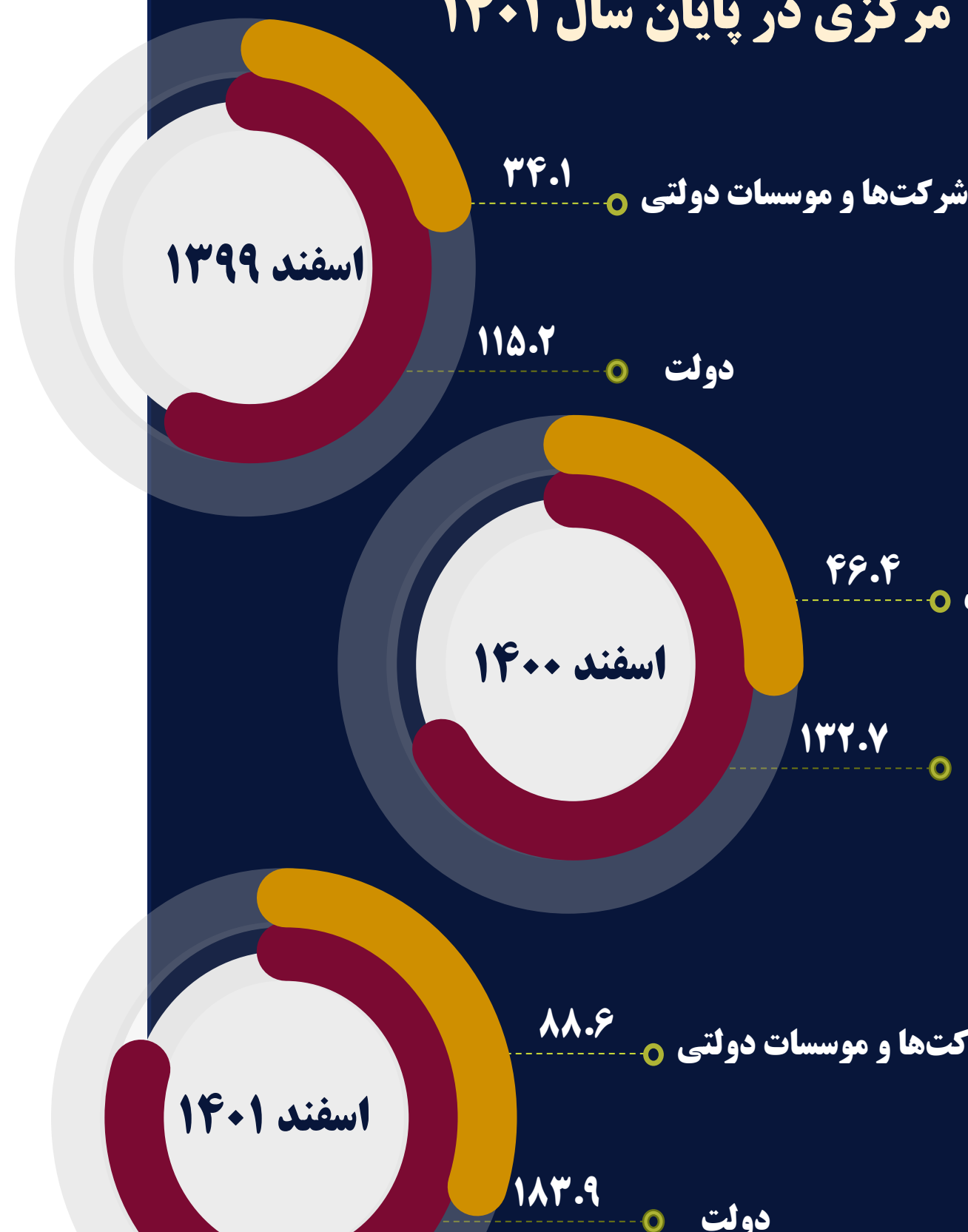
عوامل موثر در رشد ۴۲.۴ درصدی پایه پولی در پایان سال ۱۴۰۱

ضریب فزاینده -۹.۴

پایه پولی ۴۰.۵

مشارکت عوامل در رشد ۳۱.۱ درصدی نقدینگی در پایان سال ۱۴۰۱ نسبت سال قبل - واحد درصد

بدهی دولت و شرکت‌های دولتی به بانک مرکزی در پایان سال ۱۴۰۱

افزایش ۴۲.۴ درصدی بدهی بخش غیردولتی به بانک‌ها و موسسات اعتباری در مقابل رشد ۳۱ درصدی سپرده‌های این بخش در پایان سال ۱۴۰۱، از حیث ایفای تعهدات بانک‌ها و موسسات در قبال سپرده‌گذاران می‌تواند نگران کننده باشد.

بدهی - ۲۴۰۷
سپرده - ۳۴۰۳

بدهی - ۳۵۷۶
سپرده - ۴۷۴۶

بدهی - ۵۰۹۳
سپرده - ۶۲۱۵

بدهی و سپرده‌های بخش غیر دولتی به بانک‌ها و موسسات اعتباری در پایان سال ۱۴۰۱

